

1. KOLOKVIJ IZ FIZIKE II
20. 11. 2002

1. Z vesoljske ladje pošljejo proti drugi vesoljski ladji pod kotom 30° glede na smer gibanja svetlobni signal s frekvenco 500 MHz. Kolikšna je frekvenca signala, ki ga sprejmejo na drugi ladji, in kolikšen kot, pod katerim ga sprejmejo? Za mirujočega opazovalca se ladji gibljeta s hitrostjo $0,7c$ v nasprotnih smereh.
2. Elektron s kinetično energijo 35 MeV prožno trči z mirujočim elektronom. Kolikšen je po trku najmanjši kot med elektronoma v laboratorijskem sistemu?
3. Ozek curek monoenergetskih elektronov vpada pod kotom 60° glede na pravokotnico na površje kristala. Razmik med mrežnimi ravninami, ki so vzporedne površju, je 0,2 nm. Ko pospešimo elektrone z napetostno razliko U_0 , opazimo ojačen simetričen odboj reda N . Ojačeni odboj naslednjega reda opazimo pri pospeševalni napetosti, ki je 2,25-krat višja od prejšnje. Določi U_0 !
4. Ozek snop elektronov z energijo 6 GeV, ki mu ustreza jakost toka $100 \mu\text{A}$, usmerimo iz velike oddaljenosti pravokotno proti središču okrogle kovinske plošče s polmerom 10 cm. V razdalji 20 m pred ploščo gre elektronski snop skozi 1 m dolgo področje s prečnim magnetnim poljem jakosti 1 T. a) Pokaži ali snop zadene ali zgreši ploščo? b) Denimo, da magnetno polje izključimo. Kolikšna toplotna moč se tedaj sprošča v plošči, če se elektroni v njej popolnoma ustavijo? c) Kaj pa, če imamo namesto elektronov protone?

Uspešno reševanje!